

Χωρίς αμφιβολία αποτελεί θετική πολιτιστική προσφορά ή εξοδος της Λυρικής Σκηνής (όχι, θέβα, στον Πειραιά) αλλά σε νησιά σαν τη Μυτιλήνη, τη Χίο και την Κέρκυρα. Και επίσης είναι θετικά που θα έλθει για τρεις παραστάσεις στα «Δημήτρια» και για άλλες δύο, το καλοκαίρι, στους Φιλιππούς. Βέβα, για την περιόδια αυτή θα πάρει «έξτρα» επιχορήγηση 40-45 εκατομμυρίων (τά ΚΘΒΕ δεν παίρνει τίποτε, παρ' όλο που περιοδεύει διάδοχα) αλλά το θετικό είναι ότι θ' ακούσουν όπερα μερικά μέρη έξω από την Αθήνα. Δεν ξεχνάμε, φυσικά, ότι οι δύο όπερες που θα παρουσιασθούν στα «Δημήτρια», έχουν ανεβασθεί σχετικά πρόσφατα από την Όπερα Θεσσαλονίκης του ΚΘΒΕ (αίθρια της ή μνήμη) δηλ. και ο «Μαγεμένος αιάδος» του Μότσαρτ και ο «Κουρέας της Σεβίλλης» του Ροσίνι. Αλλά, τελοσπάντων...

Προπόντων, κουλτούρα

Δεν υπογράφει κόποιος ύφυπουργός το σχετικό έγγραφο για να πάρουν τη σύνταξη τους 57 λογοτέχνες. Την άλλη φορά κάποιος ύπουργός είχε τις απόψεις του και κλείσανε τ' θέατρα. Και λίγο παλιότερα ένας άλλος ύπουργός είχε και κείνος τις απόψεις του και στήσαν οι αρχήστρες. Κι έμελε νομίζουμε πως στα πολιτιστικά κάνει κουμόντο η Μέλινα...

Ο άγγλικός θίασος

Τελικό, διαβάζοντας ανακοινώσεις, ύπαφημίσεις, έντυπα του ενός και του άλλου, μπερδεύτηκαμε: Ποιός έφερε τον άγγλικό θίασο που παρουσίασε το «Σχολείο σκανδινάβων»; Τό Βρετανικό συμβούλιο που γόρταζε τα 50 χρόνια του; Τό ύπουργείο πολιτισμού μέσω της «Εκφρασίας»; Η τó Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος; Και ποιός πήρε, άραγε, τις εισπράξεις;

Ρεαλιστικά

Δεν καταλάβαμε ούτε τους ύπανινιμούς της άθηναικής έφημεριδας ούτε την διάθεση του ΚΘΒΕ για τó άν όπκινο-θετήσιο ó καθηγητή Νίκος Χουρμουζιάδης, διευθυντής του θεάτρου μας, ένα έργο τό χειμάνα. Και δέν τó καταλάβαμε όλα αυτά τό δημοσιεύματα πρώτον γιατί ó κ. Χουρμουζιάδης έχει ήδη σκηνοθετήσει στο ΚΘΒΕ πέρσι τό μονόπρακτο του Μπρεκτ (τόσο γρήγορα ξεχνούν οι άνθρωποι); και, δεύτερο, γιατί ελκικρινά πιστεύουμε ότι ó Χουρμουζιάδης είναι πολύ

Γιά νά διαπαιδαγωγηθεί σωστά ή νεολαία Από τό νηπιαγωγείο άρχίζει ή καλλιτεχνική έκπαιδευση

Η «δομή» τής διδασκαλίας τών τεχνικών όπως τή βλέπει ó καθηγητής Σ. Κούτρης

Πολλές φορές από τις σελίδες αυτές έχουμε επισημάνει τήν ανάγκη συστηματικότερης και πληρέστερης καλλιτεχνικής παιδείας και τό ρόλο γενικότερα τής παιδείας στην ανάπτυξη τής χώρας. Βέβα, δεν είμαστε οι μόνοι που τό τονίζουμε, αλλά δέν είμαστε και οι μόνοι που διαπιστώνουμε ότι οι πόρτες είναι τών κουφών. Κι ούτό, θέβα, από δεκαετίες.

Όσοσο κάποτε πρέπει να λυθούν ούτά τό θέματα (ίσως από μία διακομματική έπιτροπή παιδείας ειδικών, που δέν θά χρειάζεται να κομπούζει τί πέτυχε και τί έκανε) για να μπορέσει αυτός ό τόπος ν' ανοίξει τό μάτι του και νά πάψει νά βασίζεται στό έλληνικό φυλότιμο, στό έλληνικό δαιμόνιο κλπ., κλπ. Τώρα μάλιστα που ή χώρα δοκιμάζει (και θά τήν δοκιμάζει όλο και έντονότερα) τήν πρόκληση τής ΕΟΚ, δέν ύπάρχουν περιθώρια για καθυστερήσεις και άνοβολές.

Είναι πασίγνωστο ότι ή καλλιτεχνική έπιαίδευση στην Ελλάδα είναι πανόβλια, και συγκριτικά και όπόλυτα. Χωρίς κροτικά όβλια, με μέτριες δραματικές σχολές, με μία σχολή καλών τεχνών, με καμία κρατική σχολή κινηματογράφου - και κυρίως με άνύπαρκτη τήν πρόνοια για τήν καλλιτεχνική παιδεία τών παιδιών από τό νηπιαγωγείο μέχρι τής άνωτερας και άνώτατης σχολής, είναι φυσικό νά ύστερούμε και νά καθυστερούμε.

Σήμερα τό άσολοχόλο με τό θέμα τής παιδείας στον τομέα τών εικαστικών, κυρίως στα παιδιά και στους νέους. Πόνο τό θέμα αυτό είχαμε μία μακρά συνομιλία με τόν καθηγητή και ζωγράφο Σοφοκλή Κουτρή (αυτόν τόν καιρό εκέβετε έργα του σε γκαλερί τής πόλης μας) ό οποίος εδώ και πολλά χρόνια έχει άσοληθεί ειδικά με τό θέμα που μός άπασχολεί, έχοντας παρακολουθήσει ονούδες και σεμινάρια σε εύρωπαϊκές χώρες (Βρετανία, Σουηδία, Ολλανδία, Φινλανδία κ. α.). Τό κείμενο που ακολουθεί βασίζεται σε πληροφορίες και άπόψεις του κ. Κουτρή, άποδομένες όμως έλεύθερα από μέσ.

Από τό νήπια

Η παιδεία τών ανθρώπων στα εικαστικά - και γενικότερα στα θέματα τέχνης - πρέπει νά άρχίζει από τό νηπιαγωγείο, αλλά σωστά και νά συνεχίζεται στο δημοτικό σχολείο, με ειδικούς παιδαγωγούς (νηπιαγω-

φέρονται ειδικά. Εκείνο πάντως που είναι θέβα, είναι ότι δέν είναι δυνατόν νά συνεχιστεί ή σημερινή κατάσταση, όπου τά παιδιά τών γυμνασίων και τών λυκείων δέν έχουν καμιά δυνατότητα νά κάνουν τεχνικά, πλην έλαχίστων εξαιρέσεων. Αν σκεφτεί κανείς ότι σήμερα μόνο σε πέντε γυμνάσια ή λύκεια τής Θεσσαλονίκης ύπάρχουν καθηγητές τών

ή κλάδους: πρώτο τό τμήμα που θά θγάξει καλλιτέχνες (ζωγράφος, χαράκτες, γλύπτες κλπ.), τό τμήμα που θά άσολοιείται με τις εφορμοσμένες και βιομηχανικές τέχνες και που είναι άπαιρητό για τήν άξιοποίηση του βιοτεχνικού και βιομηχανικού δυναμικού τής Θεσσαλονίκης και τής Β. Ελλάδας, και, τρίτο, τό τμήμα που θά θγάξει τους καταρτιζόμενους θεωρητικά και ούσιαστικά καθηγητές τεχνικών τής μέσης εκπαίδευσης. Εκείνο που πρέπει νά τονιστεί είναι ότι οι καθηγητές αυτοί δέν μπορεί νά προέρχονται από τους ζωγράφους κλπ., που θέβα έχουν προσόντα και γνώσεις, αλλά άλλων διαστάσεων είναι ή οπουδία που έπιβάλλεται να έχει ό άπόφοιτος τής σχολής καλών τεχνών που θά ληφθεί νά διδάξει στα γυμνάσια και λύκεια.

Εδώ, λοιπόν, μπαίνει ένας από τους πιο βασικούς ρόλους που

Από μία έπίσκεψη μαθητών του δημοτικού σε γκαλερί τής πόλης μας. Εγινε με πρωτοβουλία του δασκάλου και του γκαλερίστα. Η πολιτεία δέν βοήθησε καθόλου σ' αυτό...

Τό πρώτο θέμα δέν είναι δύσκολο να λυθεί άρκει νά ύπάρξει καλή διάθεση και ευρημία άντιλήφθεν και νά κληθούν νά αναλάβουν τό έργο αυτό οι ειδικοί. Δέν είναι δυνατό ούτε οι φυλόδοχοι, ούτε οι μαθηματικοί νά λύσουν τό πρόβλημα. Εξάλλου, ένουν πολλά δικά τους

μάθημα τών τεχνικών σ' όλα τό γυμνάσια και στα καλλιτεχνικά λύκεια, χρειάζονται, θέβα, καθηγητές και άκόμη, για νά άντιμετωπισθούν οι δυσκοιίες θά πρέπει κάθε καθηγητής νά έχει και τόν παρασκευαστή του. Πού θά τους θρούμε αυτούς τους καθηγητές;

Εδώ, λοιπόν, μπαίνει ένας από τους πιο βασικούς ρόλους που

Η δίχα ύπάρχει

Αυτό είναι τό γενικό πλαίσιο που πρέπει νά πάρει ή αύριανη καλλιτεχνική παιδεία στη χώρα μας, θέβα, χρειάζονται γενναία μέτρα, άλλαγές νοοτροπίας και μεθόδων, συνεργασία ύπουργείων, μία διακομματική άντίληψη του προβλήματος. Και, φυσικά, χρειάζονται χρήματα. Αλλά εκείνο που πρέπει νά γίνει άντιληπτό είναι ότι:

- α. Χρήματα ύπάρχουν και εοδεύονται σήμερα σε άσημαντότητα, άδεν καλλιτεχνικές.
- β. Με τήν διάθερωση αυτή τής καλλιτεχνικής παιδείας δά δημιουργείται μεγάλος αριθμός θέσεων δουλειάς και
- γ. Η ποιότητα τής ζωής και άκόμη ή ποιότητα τών βιομηχανικών προϊόντων, τής προόδους των (με μακέτες, σκουελαρία κλπ.) θά άνεθούν στα άπαιρητότα πιά (μετά τήν εισοδό μας στην ΕΟΚ) έπιπέδο.

Στήν μακρά συζήτηση που είχαμε με τόν κ. Κουτρή, που μός είπε πάρα πολλά πράγματα που δέν μπορούν

Τά νέα βιβλία

Μιλίμαντ, «Τό πρώτος στην καπιταλιστική κοινωνία» Όπως δηλώνει και ό τίτλος, τό θίβλιο αυτό (που μετέφρασε στη γλώσσα μας

«Καφετέρια», μία από τις εγχρωμες έυλογραφίες που έκίθετε ό Σοφοκλής Κουτρή στον «Κοχλία»

Εικαστικές τέχνες ΠΛΗΘΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Εργα Μπακογιώργου, Κουτρή Κουζούνη και Γκ. Χέλνερ

Πλήθος εκθέσεων τών τελευταίο καιρό στη Θεσσαλονίκη, σε γκαλερί και οργανισμούς, έλληνικούς και ξένους, δίουνι μία εύκαιρία για καλλιτεχνική ένημέρωση σημαντική. Οι εκθέσεις αυτές παρουσιάζουν έργα διαφορετικών αισθητικών γραμμών και ειδών.

Στό Γαλλικό Ινστιτούτο ό Θανάσης Μπακογιώργος, που διευθύνει τήν γκαλερί «Πανσέληνος» παρουσιάζει μία σειρά από καθρέφτες διακοσμημένους με τόν δικό του τρόπο. Οι καθρέφτες είναι τό βασικό στοιχείο κάθε «έργου» που κι αυτοί όμως ποικιλούν σε μορφή και σχήμα, ενώ ή έπιέμβαση του καλλιτέχνη γίνεται στα πλαίσιά τους. Τά θέματα τών πλασιών είναι άμοδοποιημένα, ύπάρχουν δηλαδή τά καρδιά, τά τοπία, οι άνθρώπινες μορφές, τά λουλούδια, όλα παριμένα από τή λαϊκή παράδοση και δοσμένα με τήν τεχνοτροπία τής, σε μία μορφή που κόποσε χρησιμοποίησης ό Βασιλείου και άλλου. Εται ό Μπακογιώργος συνδυάζει τήν συμμετρία τών καθρέφτων με τήν άφέλεια τής λαϊκής ζωγραφικής, με τόν τρόπο που τά γεωμετρικά σχήματα κι ή λαϊκή τέχνη συνδυάζονταν στα μακεδονικό όρχοντικά του περασμένου αιώνα.

Ό Γιώργος Κουζούνης παρουσίασε στό ξενοδοχείο «Ηλέκτρα» ένα μεγάλο αριθμό έργων, σε μία ποικιλία τεχνοτροπιών και θεμάτων. Καλής γνώστης του σχεδίου και του παραδοσιακού τρόπου ζωγραφικής, μένει πιστός θεματουρι-

